

Retouradres: Postbus 292, 2300 AG Leiden

Gemeenteraad van Leiden
College van burgemeester en wethouders van Leiden
Gemeentesecretaris van Leiden

Stadhuis Leiden
Postbus 292
2300 AG Leiden

Telefoon: 06 - 43 48 67 20
E-Mail: rekenkamer@leiden.nl

Datum: 28 mei 2025
Onderwerp: Aankondiging onderzoek leefbaarheid Transvaal

Contactpersoon: Esther Loozen

Beste leden van de raad, beste college, beste gemeentesecretaris van Leiden ,

Binnenkort start de Rekenkamer Leiden & Leiderdorp een onderzoek naar Leefbaarheid in Transvaal in Leiden. We hebben u eerder over dit onderzoek geïnformeerd in onze onderzoeksagenda. Deze sturen we u elk jaar samen met ons jaarverslag toe.

Aanleiding onderzoek en achtergrond

Op 6 juli 2023 nam de gemeenteraad van Leiden een motie aan voor een opknapbeurt van de Wijk Transvaal. De gemeenteraad verzocht het college om:

- Een plan te maken voor het verbeteren van de leefbaarheid in Transvaal en de eerste denkrichtingen bij de begroting 2024 te presenteren
- Daarbij de plannen en wensen te betrekken die de wijkvereniging Transvaal in mei heeft opgehaald
- Bewoners van de buurt actief te betrekken bij oplossingen om de leefbaarheid te verbeteren

Transvaal is een wijk waarbij door diverse ontwikkelingen de leefbaarheid onder druk staat. Te denken valt hierbij aan (verkeers)veiligheid, verkamering, weinig groen en parkeerdruk.

In het beleidsakkoord 'Samen leven in Leiden' had het college de leefbaarheid in Transvaal als aandachtspunt benoemd. Maar mede gelet op het feit dat een aantal nodige ingrijpende wijzigingen met betrekking tot herinrichting, herontwikkeling en wijkvernieuwing pas op de langere termijn tot stand zouden kunnen komen is ervoor gekozen om ook op de korte(re) termijn maatregelen te nemen die de leefbaarheid in Transvaal verbeteren. Daartoe werd een budget van 500.000 Euro beschikbaar gesteld dat uitgegeven kon worden aan ideeën die in de buurt werden opgehaald.

Het college heeft het project inmiddels afgerond en deelde in de brief van 26-11-2024 mee

“De ervaringen in Transvaal laten naar het oordeel van het college de meerwaarde zien van een buurtgerichte leefbaarheidsaanpak in wijken waar weinig of geen andere ruimtelijke projecten op de planning staan. Een aanpak waarbij we dicht bij bewoners en organisaties in gesprek gaan over wensen en ideeën. Waarbij we sociale en ruimtelijke partners en collega's bij elkaar brengen, met focus werkend aan één gebied. Waarbij we niet van tevoren bedenken binnen welke grenzen we maatregelen zoeken, maar aansluiten bij ideeën vanuit de wijk. Een aanpak die niet uitgaat van problemen, maar op zoek gaat naar de kracht en ideeën uit de gemeenschap.”

Het college zag hier aanleiding in om nader te onderzoeken hoe deze aanpak in andere wijken een vervolg kon krijgen.

De Rekenkamer vindt het een goed moment om een onderzoek in te stellen naar deze vernieuwende aanpak mede gelet op het feit dat er in de wijk ook minder positieve geluiden zijn te horen over de aanpak. De Rekenkamer wil dit onderzoek laten uitvoeren door een onderzoeksjournalist en kiest daarmee bewust voor een alternatieve aanpak.

Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is te leren van deze nieuwe aanpak in Transvaal en aanbevelingen te doen hoe een dergelijke aanpak in de toekomst het beste vorm gegeven kan worden.

Onderzoeksvragen

De Rekenkamer heeft drie hoofdvragen:

1. Wat waren de (meetbare) doelen bij de leefbaarheidsaanpak?
2. Zijn deze doelen ook bereikt, mede in relatie tot het geïnvesteerde bedrag?
3. Is dit voor herhaling vatbaar in andere wijken en zo ja, welke verbeteringen zijn nodig?

Externe ondersteuning

Het onderzoek wordt uitgevoerd door onderzoeksjournalist Saskia Klaassen.

Begeleiding subcommissie

Het onderzoek wordt begeleid door Marije van den Berg en Freek Kuipéri, beide zijn lid van de Rekenkamer.

Aanpak onderzoek

Voor de aanpak van het onderzoek door Saskia Klaassen verwijzen we u naar de bijlage bij deze brief.

Ambtelijke reactie op feiten

Het concept eindrapport sturen we via de gemeentesecretaris naar de ambtenaren. We vragen of ze het eindrapport willen controleren op feitelijke onjuistheden. In dit concept eindrapport staan nog geen conclusies en aanbevelingen.

Bestuurlijke reactie college

We vragen aan het college van burgemeester en wethouders om een bestuurlijke reactie. Deze bestuurlijke reactie wordt toegevoegd aan de rekenkamerbrief. Als het nodig is, voegen we een nawoord van de Rekenkamer toe.

Planning onderzoek

Daarna sturen we de rekenkamerbrief en het eindrapport naar de gemeenteraad.

De planning is de rekenkamerbrief en het feitenrapport in januari/februari 2026 aan de raad aan te bieden.

Contactpersoon ambtelijke organisatie

we hebben van de gemeentesecretaris de namen ontvangen van de contactpersonen voor dit onderzoek.

Contact met de gemeenteraad

De Rekenkamer informeert u graag zo goed mogelijk over haar onderzoeken. Toch geven we voor dit onderzoek geen aankondigingspresentatie, omdat het onderzoek al ruime tijd bezig is op het moment dat we de presentatie zouden geven. Op dat moment is het dan niet meer mogelijk om het onderzoek aan te passen. Als u vragen heeft over dit onderzoek, dan horen we die graag. Die kunt u sturen naar rekenkamer@leiden.nl

Tot slot

Als u over deze brief vragen of opmerkingen heeft dan horen we dat graag. U kunt hierover contact opnemen met de secretaris van de Rekenkamer, Esther Loozen, bereikbaar via telefoonnummer 06 - 43 48 67 20 en rekenkamer@leiden.nl.

Met vriendelijke groet,

Hans van Egdom, voorzitter
Rekenkamer Leiden & Leiderdorp

Bijlage: Onderzoeksopzet Leefbaarheid in Transvaal